

В РБ средняя стипендия студента высшего учебного заведения составляет 147,09 белорусских рублей [4], из которых около 30 бел. руб. уходит на оплату общежития. Остаётся 117,09 бел. руб., которые студент тратит на нужды в течение месяца. В зависимости от учебного заведения, студента обязывают сдавать на студенческие взносы, газету и др.

Исходя из большого роста цен в 2023 г. в результате мировой инфляции, студенты являются одной из самых уязвимых социальных групп. Фактически учащимся необходима помощь родных, так как стипендии категорически не хватает.

В РФ дела обстоят практически так же, средняя стипендия составляет 2600 рос. руб. [5], из которых 1000 рос. руб. уходит на оплату общежития. Если сравнивать денежные пособия учащихся России и Беларуси, то получается, что белорусские студенты примерно на 51,6 бел. руб. получают больше, но меньше прожиточного минимума данных стран.

Студентам помимо обычной стипендии могут предоставлять социальную стипендию, которая на 2023 год в РБ составляет в среднем 90,51 бел. руб., а в РФ – 3900 рос. руб. [4, 5]. Данная выплата предоставляется определённым слоям населения: многодетным семьям, малоимущим и др. Даже при получении социальной стипендии общая сумма выплат не достигнет ежемесячного прожиточного минимума. Нехватка финансовых средств вынуждает студентов подрабатывать, что плохо сказывается на учебе и на психологическом состоянии.

Заключение. Таким образом, в Республике Беларусь и Российской Федерации выплачиваемые стипендии на данный момент ниже уровня прожиточного минимума. Студенту, в таком случае, необходимо либо прибегать к помощи родных, либо подрабатывать, что опять же, будет плохо сказываться на материальном положении семьи или на успеваемости студента. Только принятие закона, устанавливающего государственные стипендии для студентов не ниже МРОТ или прожиточного минимума, установленного регионами, может стать серьезной мерой социальной поддержки.

Литература. 1. Указ № 171 от 18 мая 2020 г. О социальной поддержке отдельных категорий граждан [Электронный ресурс] / Официальный интернет-портал Президента Республики Беларусь – Режим доступа : <https://www.youtube.com/watch?v=LLapEWwKs-M&t=2178s> – Дата доступа : 27.02.2023. 2. Система образования в Республике Беларусь [Электронный ресурс] / Официальный интернет-портал Президента Республики Беларусь – Режим доступа : <https://president.gov.by/ru/belarus/social/education> – Дата доступа : 20.02.2023. 3. Пособие при рождении ребенка. Размер единовременного пособия при рождении ребенка в Беларуси – Режим доступа : <https://myfin.by/wiki/term/posobie-pri-rozhdenii-rebenka> – Дата доступа : 28.02.2023. 4. Какой окажется минимальная стипендия в 2023 г., и кому положены доплаты / Кристина Лосева – Режим доступа : <https://minsknews.by/kakoj-okazhetsya-minimalnaya-stipendiya-v-2023-g-i-komu-polozheny-doplaty/> – Дата доступа : 13.03.2023. 5. Объявлены размеры стипендий на 2023 год – Режим доступа : <https://www.spbstu.ru/abit/events/obyavleny-razmery-stipendiy-na-2023-god/> – Дата доступа : 13.03.2023

УДК 811.161.3'373:58

КУЗЬМІЧ Л.Р., студэнт

Навуковы кіраўнік – Баушына Ю.У., ст. выкладчык

УА «Віцебская ордэна «Знак Пашаны» дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны», г. Віцебск, Рэспубліка Беларусь

СПОСАБЫ ЎТВАРЭННЯ БЕЛАРУСКАЙ БАТАНІЧНАЙ ТЭРМІНАЛОГІІ

Уводзіны. Фарміраванне беларускай тэрміналогіі было такім жа працяглым і перарывістым, як і фарміраванне беларускай літаратурнай мовы. Беларуская батанічная тэрміналогія пачала распрацоўвацца ў 20-я гады ХХ стагоддзя спецыяльнымі тэрміналагічнымі камісіямі, якія існавалі пры Інстытуце беларускай культуры. Гэтыя камісіі ставілі перад сабой задачу – прывесці ў норму беларускую навуковую і тэхнічную

тэрміналогію. У выніку з'явіліся кароткія слоўнікі тэрмінаў па розных галінах навукі. Асноўнай крыніцай стварэння новых навуковых тэрмінаў з'явілася кніжная лексіка, а таксама дыялектная лексіка. Тэарэтычных прац у галіне беларускай батанічнай тэрміналогіі вельмі мала, таму яна і застаецца самай неўпарадкаванай сярод галін беларускай навуковай тэрміналогіі.

Матэрыялы і метады даследаванняў. Матэрыялам даследавання з'явіліся тэрміналагічныя слоўнікі і спецыяльная літаратура па тэме. Былі вызначаны найбольш прадуктыўныя спосабы ўтварэння і асноўныя словаўтваральныя паказчыкі некаторых беларускіх батанічных тэрмінаў – назваў раслін, якія распаўсюджаны толькі на тэрыторыі Беларусі. Выкарыстаны наступныя метады: аналітычны, апісальны, параўнальна-супастаўляльны.

Вынікі даследаванняў. Самымі распаўсюджанымі словаўтваральнымі паказчыкамі беларускай батанічнай тэрміналогіі з'яўляюцца суфікс і прэфікс. Характэрныя ўтваральныя суфіксы *-нік, -к, -анец, -ык, -ік, -ц, -ніц, -ок, -янк, -анк, -ух, -юх, -іх, -ач, -яч, -ак* (сардэчнік, смолка, птушанец, базілік, бусельнік, балотніца, ястрабок, ляскатуха, касач, зарніца, гарлянка) і прэфіксы *пад-, а-, па-, пра-, пры-, аб-, не-, на-, ня-* (амежнік, пажытнік, пралеснік, прыбярэжнік, нягной-дрэва, незабудка, наперстаўка).

Найбольш прадуктыўнымі спосабамі ўтварэння тэрмінаў – назоўнікаў беларускай батанічнай тэрміналогіі з'яўляюцца наступныя:

1. Суфіксальны спосаб: дурнічнік, сланечнік, бярозка, браткі, дзьмухавец, елка, жаўтушнік, ігліца, жыцік, мяцёлка, арэшак, купальнік, наготкі, чаротніца, маркоўнік, агурочнік, рабіннік, зубнік, паўзунчык, прутняк і інш.

2. Прэфіксальны спосаб: падбел, падвей і інш.

3. Прэфіксальна-суфіксальны спосаб: падснежнік, падлеснік, падтыннік, праломнік, паручайнік, пад'ельнік і інш.

4. Складана-суфіксальны спосаб: чорнагалоўнік, мацярдушка, змеэгалоўнік, каменяломнік, драбнаплоднік, свінакропнік, гусялапка, мяккавалоснік і інш.

5. Складанне слоў або іх частак: клубнечарот, малінаклён, ілжэкіпарыс, чарнакорань, ваўчягада, жывакост, першацвет, двухпялёснік, начакветка, тысячагалоў і інш.

6. Спосаб утварэння састаўных тэрмінаў, у склад якіх уваходзяць розныя часціны мовы, але асноўнай з'яўляецца назоўнік: пахучы каласок, воўчае лыка, гусіная лапка, садовая астра, вадзяны арэх, вадзяная зорачка, воцатнае дрэва, глухая крапіва, дзявочы вінаград, конскі каштан, меч-трава, нягной-дрэва, пякучы карань, французскі райграс і інш.

Заклучэнне. Самым распаўсюджаным словаўтваральным паказчыкам з'яўляецца суфікс, а найбольш прадуктыўным спосабам утварэння тэрмінаў – суфіксацыя. Выяўленне агульных, найбольш заканамерных прадуктыўных шляхоў узнікнення тых або іншых катэгорый назваў беларускай флоры дапаможа нармалізаваць гэту важную галіну беларускай тэрміналогіі.

Літаратура. 1. *Ганчарык, М. М. Беларускія назвы раслін. Працы навуковага таварыства па вывучэнню Беларусі / М. М. Ганчарык. – Мінск, 1927. – С. 65-90.* 2. *Руска-беларускі слоўнік сельскагаспадарчай тэрміналогіі / М. В. Бірыла, Г. У. Арашонкава, В. А. Бабкова і інш. – Мінск, 1994. – 560 с.* 3. *Ф. де Сосюр. Курс общей лингвистики / Ф. де Сосюр. – Москва, 1933. – 360 с.* 4. *Словаўтваральны слоўнік беларускай мовы / А. М. Бардовіч, М. М. Круталевіч, А. А. Лукашанец. – Мінск, 2000. – 413 с.*